

Dom Hélder Câmara

i IV

Al llarg d'aquestes setmanes, he intentat donar-vos, amics lectors, una imatge d'aquest bisbe brasiler que ha estat proposat pel Premi Nobel de la Pau, la vida i l'obra del qual, bé són dignes de ser conegudes de tots.

Hem vist doncs, que Dom Hélder, al llarg de la seva vida, ha anat madurant el seu pensament i la seva posició enfront dels problemes concrets del seu país i de la seva diòcesi. La seva preocupació constant el porta sempre al costat dels que sofreixen la injustícia en una forma o altra. Inclús —ja ho hem vist— a l'enfrontament directe contra el poder establert; contra tots aquells que fan de la injustícia i la opressió la seva arma.

Em sembla doncs, que per cloure aquesta sèrie d'articles sobre Dom Hélder, i la seva obra, calia parlar-vos de la seva obra màxima; la que reflexa tot el seu pensament: el moviment "**Acció, Justícia i Pau**", que al néixer portava el nom de "**Pressió moral alliberadora**", canviat més tard pel que porta actualment i que va fundar per a commemorar dues dates que a ell li semblaven decisives en la història contemporània: el 10 de desembre de 1948, en que les Nacions Unides proclamaren la "Declaració Universal dels Drets de l'Home" i la del 2 d'octubre de 1968, en que va començar la celebració del centenari del naixement de l'apòstol de la no-violència, de la Pau, En Gandhi. I pensant que havia de ser un moviment que no solament funcionés al Brasil, sinó que s'extengués a tot el continent, a tots els països germans.

En què és fonamenta aquest moviment? Quines són les seves funcions? Què volen aconseguir amb el mateix?

Dom Hélder mateix en un discurs pronunciat el dia 2 d'octubre de 1968, a Recife el dóna a conèixer oficialment. Aquestes són les seves paraules i aquest és el moviment "**Acció, Justícia i Pau**":

"No volem senyalar a ningú. Partim

d'alguns fets, reconeguts publicament pels bisbes reunits a Medellín (Colòmbia).

—Existeix, està instal·lada, una violència a Amèrica: la violència dels petits grups de privilegiats que mantenen a milions de fills de Déu en una situació infrahumana.

—Per a que milions de sudamericans no segueixin vegetant i obtinguin una vida pròpiament humana; per a que no mereixin el nom de sub-homes i conquistin el d'homes, no en n'hi ha prou amb reformes superficials. *S'imposa la transformació de les estructures econòmiques, culturals, polítiques i socials de tot el continent.*

—Molts governs de sudamèrica, sense adonar-se'n i potser sense voler, estan preparant l'explosió de la pitjor de les bombes nuclears; pitjor que la bomba H: la bomba M, bomba de misèria.

—Preparen la bomba M els que s'acovarden davant els poderosos o privilegiats i pretexten que elaboren lleis de reformes estructurals, que crean òrgans per posar-les en pràctica, però deixen després que la situació és mantingui tal com està.

—Preparen la bomba M els que temem la "conscientització" de les masses i tracten d'impedir-la amb l'acusació, ridícula, de subversió i comunisme.

—Preparen la bomba M els que cerquen reprimir per la força la protesta de la joventut, dels treballadors, i de la pròpia Església, en la mesura que ella se sent en la obligació humana i cristiana de deixar la seva veu a aquells que no poden parlar.

—Aquest clima de misèria s'allarga, és va agreujant, perquè els rics es fan més rics. Aquest clima de lleis i organismes oficials que semblen existir per defugir i despistar, està portant a la radicalització i a la violència a un número sempre creixent de joves, quasi bé sempre els millors, els més idealistes i els més purs.

Acció, Justícia i Pau, reconeix que, amb rigor, les revolucions armades que arribessin

a esclatar podrien ser considerades guerres d'alliberació.

—Acció, Justícia i Pau, no neix per silenciar el no dels oprimits, sinó que per ajudar a imprimir al no de tots nosaltres, a la protesta de tots nosaltres, un valorós sentit positiu, un alt i bell sentit constructiu.

—Acció, Justícia i Pau no neix per a ser un moviment gris, còmode i componedor, perquè sap que Déu vomita als tebis. Vol ser i amb la Gràcia Divina ho serà, la **violència dels pacífics**.

AFIRMACIO DE PRINCIPIIS

Acció, Justícia i Pau té com a objectiu la humanització d'aquells a qui la misèria posa en estat sub-humà i d'aquells a qui l'egoisme deshumanitza. Per això combat:

—Per el canvi gradual, però efectiu de les estructures socio-econòmiques, polítiques i culturals del Brasil i de tota l'Amèrica Llatina.

—Per la integració nacional, de manera de superar l'existència d'àrees infra-humanes dintre del nostre propi país.

—Per la integració llatinoamericana,, sense imperialismes interns ni externs.

—Acció, Justícia, i Pau, és interconfesional i és oberta a tots els homes de bona voluntat.

—Acció, Justícia i Pau enten la pràctica de la no-violència com a acció positiva, atrevida i plena d'inconformisme davant les actuals estructures del Brasil i Amèrica Llatina.

PROGRAMA

La Carta Universal del Drets de l'Home tant lluny encara de ser posada a la pràctica en el nostre país i en el nostre continent, resum els postulats bàsics d'Acció, Justícia i Pau. Dels 30 drets fonamentals de l'home proclamats solemnement fa més de 20 anys, per les Nacions Unides, considera 3 com a prioritaris:

—L'article IV: "Ningú serà mantingut en esclavitud o en servitud. L'esclavitud i el tràfic d'esclaus estaran prohibits en totes les

—L'article III: "Tot home té dret a la vida, la llibertat i la seguretat personal".

—L'article XXIII: "Tot home t dret al treball, a la lliure elecció de col·locació a condicions justes i favorables de treball i protecció contra la manca de treball.

Tot home que treballa té dret a una remuneració justa i satisfactòria que li asseguri a ell i a la seva família una existència compatible amb la dignitat humana i a la que s'afegiran, si és necessari, altres mitjans de protecció social.

Tot home té dret a organitzar sindicats i a ingressar-hi per defensar els seus interessos.